

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องการจัดการกับความเครียดในการปฏิบัติงานของทหารมณฑลทหารบกที่ 42 ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ซึ่งการวิจัยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ สามารถแบ่งได้ 2 ประเภท คือ

- 1) ทหารสังกัดมณฑลทหารบกที่ 42 ค่ายเสนาณรงค์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ที่ปฏิบัติงานและเคยปฏิบัติงานในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตั้งแต่เดือนมกราคม 2547 ถึงเดือนมกราคม 2550 จำนวน 1,500 นาย ข้อมูลจากกองกำลังพลมณฑลทหารบกที่ 42 อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
- 2) นายทหารระดับผู้บังคับกองพัน และผู้บังคับกองร้อยที่มีหน้าที่รับผิดชอบปฏิบัติงานในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 30 นาย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาใช้วิธีการสุ่มดังนี้

- 1) ทหารสังกัดมณฑลทหารบกที่ 42 ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบความน่าจะเป็น โดยใช้การกำหนดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้ ผู้วิจัยใช้สูตรการคำนวณจากสูตร Taro Yamane ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

จากจำนวนประชากรทั้งหมด 1,500 นาย และกำหนดให้ค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างเท่ากับ 0.05 สามารถคำนวณกลุ่มตัวอย่างที่ต้องใช้ในการวิจัยได้ดังนี้

$$n = \frac{1,500}{1 + 1,500 (0.05)^2}$$

$$= 315.789474 = 315 \text{ นาย}$$

จำนวนกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้ จำนวน 315 นาย

2) การสุ่มตัวอย่างนายทหารระดับผู้บังคับกองพัน และผู้บังคับกองร้อยที่มีหน้าที่รับผิดชอบปฏิบัติงานในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 6 นาย โดยสุ่มตัวอย่าง แบบเจาะจง (Purposive sampling Method) โดยเป็นนายทหารที่กำลังปฏิบัติงาน ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้และเคยปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีเกณฑ์ในการเลือก กลุ่มตัวอย่าง คือ

- 2.1) เป็นนายทหารผู้บังคับบัญชาระดับกองพัน กองร้อย ผบ.หมู่
- 2.2) เป็นนายทหารที่กำลังปฏิบัติหน้าที่และ/หรือเคยปฏิบัติหน้าที่ ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
- 2.3) เป็นนายทหารที่รับผิดชอบในการจัดกำลังพล

ขั้นตอนการวิจัย

ในขั้นตอนของการวิจัยคั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ จึงมีขั้นตอนในการวิจัยคั้งต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1

ศึกษาสภาพวิธีการแก้ปัญหาและนโยบายในการจัดการความเครียด ในปัจจุบันของทหารที่ปฏิบัติงานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยการศึกษา (1) เอกสารทางราชการ รายงานและสถิติ (2) โดยการสนทนากลุ่มจากกลุ่มตัวอย่าง 6 นาย เป็นนายทหารระดับผู้บังคับกองพัน และระดับผู้บังคับกองร้อย โดยการสนทนาด้วยแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างซึ่งมีประเด็นในการสนทนาดังนี้

- 1.1 การดำเนินงานปัจจุบันมีความรู้สึกล่าช้าและมีความหวาดกลัวมากน้อยเพียงใด
- 1.2 ปัญหาที่ทำให้เกิดความเครียดรวมถึงสาเหตุของปัญหา
- 1.3 แนวทางการบริหารการจัดการความเครียด ตามมุมมองของท่านควรเป็นอย่างไร
- 1.4 หน่วยงานรัฐบาลควรมีนโยบายในการจัดการความเครียดให้แก่ทหารที่ปฏิบัติงานในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เหมาะสมเป็นอย่างไร

ทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการศึกษา เพื่อใช้ร่วมกับการวิเคราะห์ ในขั้นตอนอื่น และเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

ขั้นตอนที่ 2

ปัจจัยที่มีผลต่อความเครียดของทหารที่ปฏิบัติใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้โดยการศึกษาเชิงปริมาณด้วยแบบสอบถาม กับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ทหารที่ปฏิบัติและหรือเคยปฏิบัติงานในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 316 คน โดยทำการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยเกี่ยวกับหน้าที่การปฏิบัติงานที่มีความสัมพันธ์กับความเครียดเพื่อเป็นการทดสอบสมมติฐานในการวิจัย

ทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล แล้วนำผลไปวิเคราะห์ และสังเคราะห์ร่วมกับขั้นตอนที่ 1 ในการนำเสนอยุทธศาสตร์ ในการแก้ปัญหาการจัดการความเครียดของทหารที่ปฏิบัติงานในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ขั้นตอนที่ 3

สังเคราะห์ เพื่อเสนอแนะยุทธศาสตร์การจัดการความเครียดของทหารที่ปฏิบัติงานในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยนำผลการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 และขั้นตอนที่ 2 มาสร้างยุทธศาสตร์ในการจัดการความเครียด โดยการกำหนดแผนการดำเนินงาน เชิงยุทธศาสตร์ ได้แก่ ประเด็นเป้าหมายของยุทธศาสตร์ และหน่วยของการทำงานของยุทธศาสตร์และการใช้และจัดการที่เกี่ยวกับการจัดการความเครียดแล้วนำมากำหนดเป็นแผนภาพยุทธศาสตร์การจัดการความเครียด

เครื่องมือและการวัดเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยมี 2 ประเภท

1) แบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นตัวแปรต้นในการวิเคราะห์ข้อมูล มีจำนวน 11 ข้อ

ตอนที่ 2 สภาพความเครียดและวิธีการแก้ปัญหาความเครียดของทหารที่ปฏิบัติงานในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

- ส่วนที่ 1 เรื่องความเครียด มีจำนวน 30 ข้อ

- ส่วนที่ 2 เป็นเรื่องการแก้ปัญหาความเครียด จำนวน 25 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนน แบ่งเป็นคะแนน 1, 2, 3, 4 คะแนน

ช่วงการให้คะแนน = $\frac{\text{คะแนนสูง} - \text{คะแนนต่ำ}}{\text{ระดับเกณฑ์}}$

ระดับเกณฑ์

เกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

\bar{X}	=	1.00 - 1.75	=	ไม่เครียด
\bar{X}	=	1.76 - 2.50	=	น้อย
\bar{X}	=	2.51 - 3.25	=	ปานกลาง
\bar{X}	=	3.26 - 4.00	=	มาก

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวในการแก้ปัญหาความเครียด เป็นคำถามปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็นในเรื่องการแก้ปัญหาความเครียดในการปฏิบัติงานในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

2) แบบสัมภาษณ์ แบบไม่มีโครงสร้างโดยมีประเด็นคำถามดังต่อไปนี้

2.1) การดำเนินงานปัจจุบันมีความรู้สึกอย่างไรบ้าง และมีความหวาดกลัวมากน้อยเพียงใด

2.2) ปัญหาที่ทำให้เกิดความเครียดรวมถึงสาเหตุของปัญหา

2.3) แนวทางการบริหารจัดการจัดการความเครียด ตามมุมมองของท่านควรเป็นอย่างไร

2.4) หน่วยงานรัฐบาลควรมีนโยบาย ในการจัดการความเครียดให้แก่ทหารที่ปฏิบัติงานในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เหมาะสมอย่างไร

สำหรับการวัดเครื่องมือมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) การวัดความถูกต้องเที่ยงตรงของเครื่องมือ (Validity) โดยนำแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นมาให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านและคณะกรรมการที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง ได้แก่ ความถูกต้องทางเนื้อหา ความถูกต้องทางโครงสร้างและ ความถูกต้องทางสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ด้วยแบบการประเมิน ให้คะแนนและให้ข้อเสนอแนะแล้วผู้วิจัย นำปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะแล้วนำมาวัดความเชื่อมั่น (Reliability)

2) การวัดความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำเครื่องมือที่ผ่านการวัดความถูกต้องแล้วมาหาความเชื่อมั่น โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับทหารที่ปฏิบัติงานในอำเภอเทพา และอำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา ซึ่งมีสถานการณ์ความไม่สงบคล้ายกับพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นแอลฟา ด้วยวิธี ของครอนบัก (Cronbach) โดยในการวิจัยกำหนดให้ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นแอลฟาต้องไม่น้อยกว่า 0.70 แบบสอบถามนี้สามารถใช้ได้ในการวิจัย

ซึ่งจากการทดสอบเครื่องมือตอนที่ 2 ส่วนที่	ได้ค่าแอลฟา	=	.8982
การทดสอบเครื่องมือตอนที่ 2 ส่วนที่ 1 แยกเป็น 4 ด้าน คือ			
ด้านความกลัว (8 ข้อ)	ได้ค่าแอลฟา	=	.7925
ด้านความขัดแย้ง (9 ข้อ)	ได้ค่าแอลฟา	=	.8090
ด้านความวิตกกังวล (5 ข้อ)	ได้ค่าแอลฟา	=	.7072
ด้านความรู้สึกรู้สึกมั่นใจในชีวิต (8 ข้อ)	ได้ค่าแอลฟา	=	.7011
การทดสอบเครื่องมือตอนที่ 2 ส่วนที่ 2	ได้ค่าแอลฟา	=	.9182
การทดสอบเครื่องมือตอนที่ 2 ส่วนที่ 2 แยกเป็น 4 ด้าน คือ			
การเผชิญหน้ากับปัญหา (8 ข้อ)	ได้ค่าแอลฟา	=	.8142
การหลบหนีปัญหา (6 ข้อ)	ได้ค่าแอลฟา	=	.7506
การพึ่งพา (5 ข้อ)	ได้ค่าแอลฟา	=	.7055
การยอมแพ้หรือยอมรับปัญหา (6 ข้อ)	ได้ค่าแอลฟา	=	.7005

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยอาศัยขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ไปยังทหารที่ปฏิบัติและหรือเคยปฏิบัติงานในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยแนบซองคิดแสดมภ์เพื่อให้ส่งแบบสอบถามกลับ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษารั้งนี้จำนวน 315 นาย ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์จำนวน 500 ฉบับ และต้องได้รับการตอบกลับจำนวน 315 ฉบับ

2) สำหรับแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างเก็บข้อมูลโดยสนทนากลุ่ม โดยรวบรวมสรุปประเด็นทันที จากการบันทึกเทป และข้อเขียนรายงานสรุปในวันถัดไปของการสนทนากลุ่ม รวมถึงการจัดเรียบเรียงและสังเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมมา เพื่อให้ได้ประเด็นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งได้ 2 แบบ

1) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์สรุปประเด็นที่เกี่ยวกับสภาพความเครียดวิธีการแก้ปัญหาความเครียด และนโยบายการจัดการความเครียดตลอดจนข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหา ความเครียด เพื่อนำไปสังเคราะห์สร้างยุทธศาสตร์ในการจัดการความเครียด

2) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science) ช่วยในการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ ได้แก่

2.1) สถิติเชิงพรรณนา ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.2) สถิติอ้างอิง สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Movement Correlation)

one way ANOVA, F-test, t-test

